



Regionförvaltningsverket i Södra Finlands meddelande till indrivningsbyråer

1. Indrivning mot minderårig

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har fått anmälningar om indrivning mot minderåriga. Indrivningsåtgärder har riktats till minderåriga, eftersom borgenären inte har informerat indrivningsbyrån om gäldenärens ålder.

Enligt 4 § i lagen om indrivning av fordringar (513/1999, indrivningslagen) får det vid indrivning inte användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären.

Enligt lagen om förmyndarverksamhet (442/1999, förmyndarlagen) är den som inte fyllt 18 år omyndig. Enligt förmyndarlagen får en minderårig företa endast rättshandlingar som med beaktande av omständigheterna är sedvanliga och av mindre betydelse utan förmyndarens samtycke. En minderårig har dessutom rätt att förfoga över vad som han eller hon under omyndigheten har förvärvat genom eget arbete. En minderårig kan i princip endast handla med kontanter och enligt förmyndarlagen kan minderåriga inte ta lån, inte ens med förmyndarens samtycke, med undantag av studielån med statsborgen. I lagen om förmyndarverksamhet begränsas rättshandlingsförmågan hos barn under 18 år, eftersom syftet med regleringen är att skydda den minderårigas bristfälliga förmåga att sköta sina ekonomiska angelägenheter.

Enligt konsumentombudsmannens anvisning God indrivningssed vid konsumentindrivning 2/2014 krävs särskild aktsamhet av yrkesmässiga indrivare. I anvisningen betonas också att principen om skydd av minderåriga ska beaktas vid indrivningen och att indrivningen mot minderåriga ska ske i undantagsfall. Enligt konsumentombudsmannen borde utgångspunkten redan i avtalspraxis vara att man i avtal som kräver vårdnadshavarens samtycke kommer överens om att den som ger sitt samtycke är betalningsskyldig och inte den minderåriga som använder tjänsten. Även riksdagens justitieombudsman har i sin avgörandepraxis övervägt om fakturering och indrivning är befogade med tanke på det minderåriga barnets bästa samt behandlat gränserna för barnets självbestämmanderätt (till exempel EOAK 18.6.2009, dnr 1090/2007 och EOAK 1.3.2019, dnr 89/2018). Enligt avgörandena ska borgenären fästa särskild uppmärksamhet vid att debiteringen är befogad och att indrivningsåtgärderna riktas på ett sätt som beaktar omständigheter som hänför sig till skyddet av barnet och barnets självbestämmanderätt.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLAND

tfn 029 501 6000
fax 03 570 8002
registratur.sodra@rfv.fi
www.avi.fi/etela
Postadress: PB 150, 13101 Tavastehus

Huvudkontoret i Tavastehus
Birger Jaarlin katu 15,
Tavastehus

Helsingfors kontor
Bangårdsvägen 9,
Helsingfors

Kouvola kontor
Kauppamiehenkatu 4,
Kouvola

Med hänsyn till den inskränkta rättshandlingsförmåga som minderåriga har är det märkligt att en minderårig överhuvudtaget skulle behöva utsättas för indrivningsåtgärder. Det är visserligen möjligt att indriva fordringar baserade på exempelvis skadestånd och/eller skattskyldighet av minderåriga. Då indrivning riktas mot en minderårig måste man dock alltid vara särskilt uppmärksam på att indrivningen inte äventyrar principen om skydd av minderåriga i onödan och också i övrigt på att den minderåriga gäldenärens rättigheter tillgodoses. De som idkar indrivningsverksamhet professionellt måste iakta särskild försiktighet. Detta innebär bland annat att man måste försäkra sig om sådana grundläggande uppgifter i indrivningsuppdraget som kan utredas utan oskälig möda. Då gäldenären är en minderårig är det viktigt att man utreder först och främst om det är juridiskt korrekt att rikta indrivningen mot den minderåriga.

Trots att indrivningsbyrån i princip har rätt att lita på att grunden för fordran är korrekt, måste den trots detta sträva efter att genom rimliga åtgärder säkerställa att principen som skydd av minderåriga förverkligas vid indrivningen. Därför ska indrivningsbyrån se till att den i samband med indrivningsuppdraget får en specificerande uppgift om gäldenärens ålder av uppdragsgivaren. Om denna information inte inhämtas innan indrivningen inleds, kan indrivningsbolaget utan grund rikta indrivningsåtgärder mot en minderårig person.

2. Tillräcklig betalningstid

Enligt 3 c § 1 mom. i den temporärt gällande indrivningslagen får indrivningskostnader för en ny betalningspåminnelse enligt 3 b § 1 mom. 1 punkten eller ett nytt betalningskrav enligt 3 b § 1 mom. 2–4 punkten endast krävas om det har gått minst 7 dagar sedan den föregående påminnelsen eller det föregående kravet avsändes. Enligt 2 mom. i lagrummet får indrivningskostnader för en förlängning av betalningstiden enligt 3 b § 1 mom. 5 punkten endast krävas om betalningstiden förlängs med minst 14 dagar.

Av förarbetena till lagen (RP 59/2021 rd) framgår, att målsättningen med bestämmelserna är att säkerställa att gäldenären mellan indrivningsåtgärderna har en tillräckligt lång tid på sig att framställa anmärkningar eller betala innan ytterligare indrivningsåtgärder eventuellt vidtas. Man vill också förhindra att indrivningskostnaderna blir otillbörligt höga genom att indrivningsåtgärder verkställs med oskäligt korta intervall. Vid utarbetandet av regleringen har det beaktats att det i affärsförhållanden kan vara av största vikt för borgenären att indrivningen sker snabbt och effektivt.

Regionförvaltningsverket kontaktas fortfarande på grund av att indrivningsbrev inte har nått gäldenären i tid. Regionförvaltningsverket konstaterar att indrivningsbyråerna inte ansvarar för eventuella problem med postgången. Regionförvaltningsverket fäster dock indrivningsbyråernas uppmärksamhet vid att de alltid ska säkerställa att gäldenären har tillräckligt med tid att betala eller göra anmärkningar, antingen under tiden mellan dateringen av indrivningsbrevet och förfallodagen eller innan ett nytt brev skickas. Det att indrivningsbrevet exempelvis når gäldenären först på förfallodagen eller en dag före förfallodagen kan inte anses vara tillräcklig betalningstid, om man utöver annat beaktar att betalningen vid andra än konsumentfordringar ska vara i betalningsmottagarens kontobank redan på förfallodagen. För att möjliggöra en sådan tillräcklig betalningstid ska indrivningsbyråerna i praktiken, utöver de saker som nämns i lagen, dessutom i tidtabellen för indrivningsåtgärderna och fastställandet av förfallodagen beakta den avtalsenliga transporttiden för de posttransportföretag som de använder samt eventuella veckoslut och helgdagar mellan det att brevet skickas och tas emot. Likaså ska indrivningsbyrån i sin verksamhet beakta eventuella förse-

ningar på grund av exempelvis strejk i transportföretaget. Dessutom har regionförvaltningsverket redan fäst indrivningsbyråernas uppmärksamhet vid iakttagelsen av en tillräcklig betalningstid i ett tidigare meddelande 12.2.2020.

3. Indrivning av indrivningskostnader i eget namn och för egen räkning vid efterindrivning

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har i sitt beslut ESAVI/11730/2019 bland annat undersökt indrivningsbolagets förfarande, där indrivningsbolaget självt har antecknats som uppdragsgivare för efterindrivningen i skuldspecifikationen i det indrivningsbrev som bolaget använt, med förklaringen: "kostnader för gemensamma åtgärder för efterindrivning." Regionförvaltningsverket ansåg att indrivningsbolaget drev in fordringar i eget namn och för egen räkning och inte för borgenärernas räkning. Dessutom framgick inte av indrivningsbolagets utredning, för vilka borgenärers räkning fordringarna drevs in och hur den gemensamma indrivningskostnaden hade fördelats mellan olika borgenärer och skulder. Indrivningsbolaget överklagade regionförvaltningsverkets beslut hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Helsingfors förvaltningsdomstol gav ett avgörande i ärendet 26.8.2021 (H4007/2021). Förvaltningsdomstolen godkände motiveringarna till regionförvaltningsverkets beslut. Förvaltningsdomstolen ansåg att det totala beloppet av de indrivningskostnader i efterindrivningen som olika borgenärer ansvarar för och som ska ersättas uppdragsgivaren inte kan redovisas för gäldenären så att indrivningsbyrån nämns som uppdragsgivare för indrivningskostnaderna och att gäldenären inte kan se och känna till de olika borgenärernas och skuldernas andelar av kostnaderna. Enligt avgörandet måste indrivningsbyrån också i efterindrivningen kunna specificera beloppet av de indrivningskostnader som hänför sig till olika borgenärers ansvar trots att den efter fem år inte längre är skyldig att förvara handlingarna. Dessutom framgår av avgörandet att om indrivningsbyrån inte går till väga på det sätt som nämns ovan, kan den inte säkerställa att de gemensamma indrivningskostnaderna som drivits in i efterindrivningen till exempel inte omfattar indrivningskostnader för en fordran som upphört eller bestridits. Besvärstillstånd för avgörandet har sökts hos högsta förvaltningsdomstolen.

4. Beslutssammandrag

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har publicerat nya sammandrag av tillsynsbeslut som gäller indrivningsverksamhet, till exempel sammanslagning av fordringar och indrivning mot minderårig. Med hjälp av sammandragen informerar regionförvaltningsverket dem som bedriver indrivningsverksamhet och gäldenärer om de centrala frågor och riktlinjer som framkommit i tillsynspraxisen samt styr indrivningsbyråerna att handla i enlighet med lagen och god indrivningssed. Regionförvaltningsverket uppmanar indrivningsbyråerna att aktivt följa med sammandragen som uppdateras på regionförvaltningsverkets webbplats. Beslutssammandragen finns på adressen <https://avi.fi/sv/beslutssammandrag/indrivning>.

5. Elektroniska beslut och begäran om utredning

Regionförvaltningsverket ber att indrivningsbyråer ger sitt eventuella medgivande till att i framtiden motta regionförvaltningsverkets beslut och begäran om redogörelse per e-post. Elektronisk ärendehantering gör förfarandet snabbare och smidigare. Vänligen meddela e-postadressen eller e-postadresserna som ska användas för ärendehantering till adressen elinkeinot.etela@avi.fi. Efter att regionförvaltnings-

verket fått medgivandet skickar vi inte längre breven i pappersformat till indrivningsbyrån annat än i sådana ärenden som ska meddelas bevisligen. Begäran gäller inte de indrivningsbyråer som redan tidigare gett sitt medgivande.

Mer information

Överinspektör Matti Laiho, tfn 0295 016 546
Överinspektör Jouni Kiviniemi, tfn 0295 016 627
Överinspektör Sinikka Elers, tfn 0295 016 573
Överinspektör Julius Elomaa, tfn 0295 018 042

fornamn.efternamn@avi.fi